

KADERNOTA 2024

INHOUD

Inleiding	3
Ontwikkelingen 2023 per programma	4
Ontwikkelingen 2024- 2027 per programma	7
Programma 1 Ruimtelijke Ontwikkeling	9
Programma 2 Ruimtelijk beheer	11
Programma 3 Sociaal Domein	12
Programma 4 Bestuur en Dienstverlening	14
Overhead en dekkingsmiddelen	15
Overzicht financiële gevolgen 2024 - 2027	16
Bijlage 1 - Toelichting financiële ontwikkelingen 2023	21
Bijlage 2 - Toelichting ontwikkelingen 2024 – 2027	27
Bijlage 3: Spelregels en uitgangspunten	35

INLEIDING

Voor u ligt de 'Kadernota nieuwe stijl'. De wens om de Planning & Control cyclus (P&C-cyclus) te vereenvoudigen kwam vanuit het coalitieakkoord. De gemeenteraad heeft in de tussentijd een bijbehorende nieuwe financiële verordening vastgesteld. Daarnaast is afgesproken dat de P&C-cyclus vanaf 2023 bestaat uit een kadernota, een begroting en een jaarrekening. De voor- en najaarsnota en de decemberwijziging vervallen.

De kadernota 2024 bestaat uit de volgende 4 onderdelen:

- 1.** Ontwikkelingen 2023 per programma
- 2.** Ontwikkelingen 2024 – 2027 per programma
- 3.** Financiële spelregels
- 4.** Financieel technische uitgangspunten voor de begroting 2024

De kadernota geldt als basis voor het opstellen van de programmabegroting 2024 - 2027.

ONTWIKKELINGEN 2023 PER PROGRAMMA

In april 2023 is de Financiële Verordening vastgesteld. Hierin staat dat de voor- en najaarsnota vervallen. Dit was bij de vaststelling van de begroting 2023 nog niet bekend. Het is daarom noodzakelijk om met dit raadsvoorstel de eerste wijzigingen op het begrotingsjaar 2023 aan u te melden. De begrotingswijziging vindt u in Bijlage 1 van deze kadernota.

Een aantal ontwikkelingen die spelen in het begrotingsjaar 2023 hebben direct impact op onze organisatie. Het begrotingsjaar 2023 begon met een positief saldo van € 620.000. Met de huidige ontwikkelingen is de verwachting dat 2023 eindigt met een tekort van € 1.900.000. In onderstaande tabel vindt u het financiële overzicht voor het jaar 2023.

Begrotingsaldo

2023

Begrotingsaldo decemberwijziging 2022	-711.000
Ontwikkelingen begrotingsaldo:	
uitbreiding formatie griffie	56.000
Correctie stand decemberwijziging	35.000
Geactualiseerd begrotingsaldo start kadernota 2024	-620.000

Ontwikkelingen

2023

1. Ruimtelijke ontwikkeling	
Exploitatie	
Uitvoering economische actieagenda	15.000
Implementatie Omgevingswet	100.000
Onderzoek centrumplan Langeraar	30.000
Opslag Flexwoningen	80.000
Aanvulling startersleningen 500.000	0
Verhogen uitvoeringskrediet Centrumlocatie Nieuwveen	30.000
Verhogen investeringskrediet verbouwing voormalige Bibliotheek Beukenpad 180.000	kap.lasten vanaf 2024
Totaal ontwikkelingen 2023	255.000
aanwezige dekking:	
Uitvoering economische actieagenda tlv reserve economie en toerisme	-15.000
Implementatie Omgevingswet tlv reserve implementatie Omgevingswet	-100.000
Budgettair effect programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling	140.000
2. Ruimtelijk beheer	
Exploitatie	
Uitvoering GVVP Geerweg	112.850
Energiekosten openbare verlichting	300.000
Verbeteren kwaliteit BAG,BGT,BRO	70.000
Uitstel uitvoering Bodemtaken (ODWH)	-76.000
Investeringskrediet vissteiger mindervaliden 25.000	kap.lasten vanaf 2024
Verhogen investeringskrediet steigers Hoekse Aarkade 50.000	kap.lasten vanaf 2024
Totaal ontwikkelingen 2023	406.850
aanwezige dekking:	
reserve GVVP	-112.850
Budgettair effect programma 2 Ruimtelijk beheer	294.000

Ontwikkelingen

2023

3. Sociaal domein	
Exploitatie	
Opvang Oekraïne	3.600.000
Extra capaciteit (i.v.m. Oekraïne)	500.000
Maatschappelijke Zorg (opvang en beschermd wonen)	100.000
Gezond en Actief Leven Akkoord	500.000
leerlingenvervoer	80.000
DVO Serviceplein	65.000
vroeg-signalering (begrotingspost schuldhulpverlening)	53.000
Totaal ontwikkelingen 2023	4.898.000
aanwezige dekking:	
Rijksmiddelen opvang Oekraïne	-3.600.000
Reserve Oekraïne (bij de jaarrekening 2022 gevormd)	-500.000
Rijksmiddelen Maatschappelijke Zorg	-100.000
SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord	-500.000
Budgettair effect programma 3 Sociaal domein	198.000
4. Bestuur en dienstverlening	
Exploitatie	
Capaciteit burgerzaken	56.000
WMEBV	50.000
Totaal ontwikkelingen 2023	106.000
aanwezige dekking:	
Vacatureruimte inzetten voor uitbreiding formatie burgerzaken	-10.000
Budgettair effect programma 4 Bestuur en dienstverlening	96.000
5. Bedrijfsvoering	
Exploitatie	
Verhoging jaarlijkse bijdrage Erfgoed Leiden	24.000
Datagedreven werken	200.000
CAO gemeenten 2023	1.000.000
Gevolgen functiewaardering teamleiders	71.927
Externe capaciteit bedrijfsvoering	600.000
Uitbreiding formatie automatisering	70.000
Doorontwikkeling ambtelijke organisatie	100.000
Mobiliteitsbeleid	50.000
Investeringskrediet aanpassing gemeentehuis/raadszaal Nieuwveen 700.000	kap.lasten vanaf 2024
Totaal ontwikkelingen 2023	2.115.927
aanwezige dekking:	
Algemene uitkering:decembercirculaire	-61.000
Algemene uitkering: Loon- prijsontwikkeling 2023	-166.000
Inzet restant stelpost indexering 2023	-150.000
Budgettair effect programma Bedrijfsvoering	1.738.927

Ontwikkelingen

2023

Totaal budgettair effect programma's	2.466.927
---	------------------

Begrotingssaldo

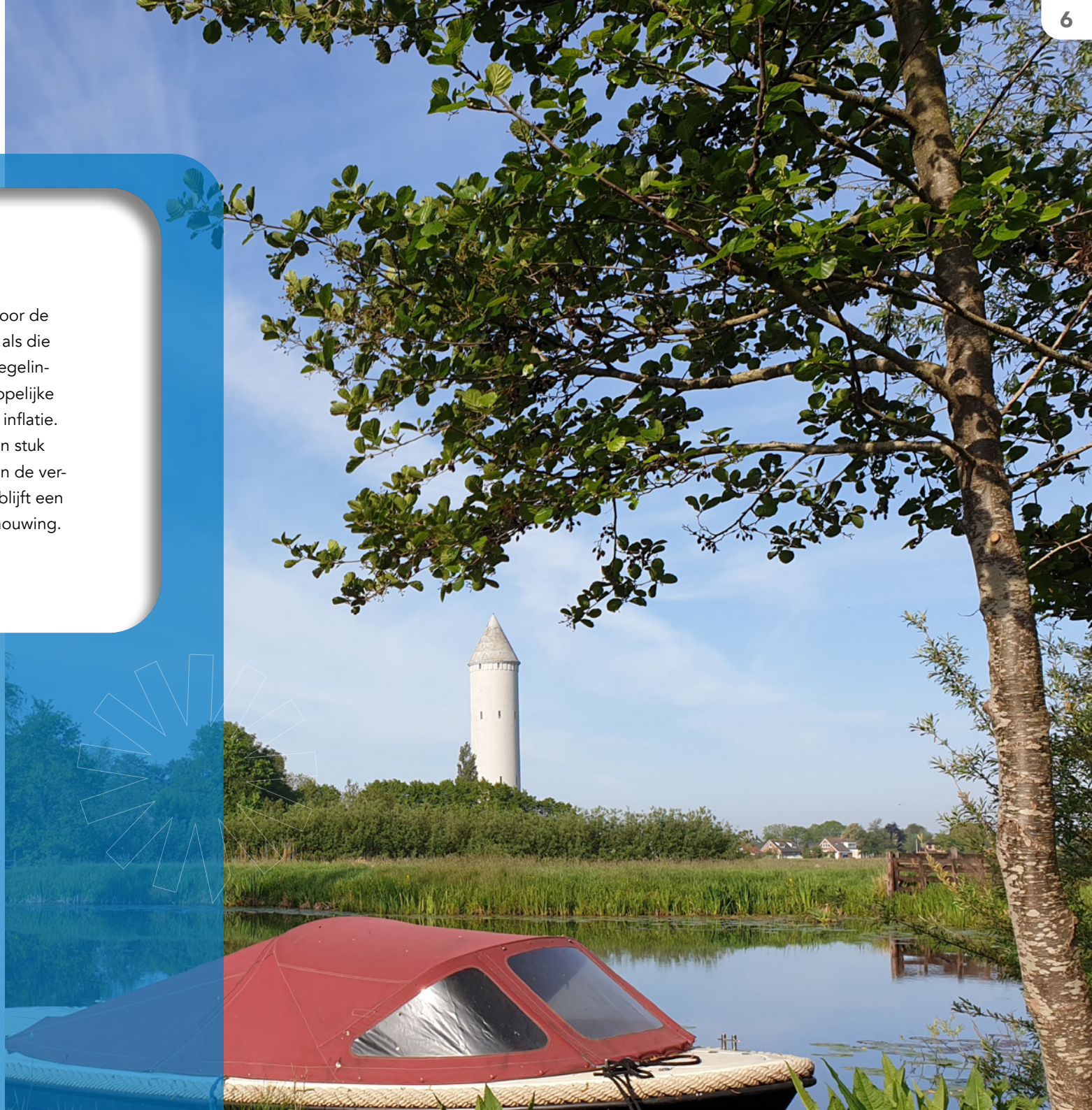
2023

Begrotingssaldo na kadernota 2023	1.846.927
--	------------------

Aanpassing tarieven 2023

Bij het samenstellen van de begroting 2023 is voor de inflatie uitgegaan van dezelfde uitgangspunten als die zijn meegegeven aan de gemeenschappelijke regelingen. Het financieel kader voor de gemeenschappelijke regelingen is opgesteld voor de stijging van de inflatie. Inmiddels is duidelijk dat de feitelijke inflatie een stuk hoger uitvalt. Als we in de begroting 2024 alleen de verwachte stijging tussen 2023 en 2024 beramen, blijft een groot deel van de feitelijke inflatie buiten beschouwing.

ONTWIKKELINGEN 2024- 2027 PER PROGRAMMA

Begrotingstekort

Het financiële vooruitzicht voor de komende jaren ziet er niet goed uit. We verwachten vanaf 2026 een serieus tekort in de begroting. De oorzaak van dit tekort ligt bij verschillende factoren, waaronder stijgende lonen en prijzen. Op dit moment lijkt het er niet op dat de Rijksoverheid ons volledig zal compenseren voor deze kosten. Het is belangrijk om te vermelden dat de impact van de meicirculaire en de septembercirculaire nog niet is meegenomen. Er is wel rekening gehouden met andere ontwikkelingen, zoals de financiële gevolgen van de cijfers uit decembercirculaire 2022 en de afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst. Deze verwerken we in de begroting die we aan u als gemeenteraad voorleggen.

Het was niet eenvoudig om voor 2024 tot een sluitende begroting te komen. De budgetten zijn op themaniveau tegen het licht gehouden en er is kritisch gekeken naar onze reserves en voorzieningen. Beide acties leveren geen structureel geld op. Taken en bijbehorende verplichtingen, zoals contracten, bepalen de budgetten. Een verlaging van budgetten in de toekomst is mogelijk. Dit gaat echter hand in hand met een discussie over welke 'niet wettelijke taken' we dan niet meer kunnen verrichten.

Procedureel

De gemeenteraad hanteert drie procedures voor het beschikbaar stellen van geld voor nieuw beleid:

Procedure A: bij het vaststellen van de begroting stelt de gemeenteraad deze gelden direct beschikbaar voor besteding.

Procedure B: bij het vaststellen van de begroting stelt de raad deze gelden beschikbaar aan het college, maar besteding wordt pas vrijgegeven nadat het college hierover heeft besloten.

Procedure C: bij het vaststellen van de begroting stelt de raad het voornemen om dat bedrag te gaan besteden vast, maar het bedrag wordt pas daadwerkelijk beschikbaar gesteld nadat de raad daar expliciet over heeft besloten op basis van een raadsvoorstel.

Per nieuwe ontwikkeling geven we aan welke procedure van toepassing is. Dit vindt u in bijlage 2.

Algemene ontwikkelingen

In vergelijking met bijvoorbeeld 20 jaar geleden veranderen dingen in ons werkgebied steeds vaker en sneller. Ontwikkelingen verlopen niet meer rechtlijnig en zijn vaak complex. Het aantal factoren dat een situatie beïnvloedt blijft toenemen en er zijn meer onbekende elementen dan voorheen. Dit zorgt voor meer onzekerheid en vereist voortdurende analyses en evaluaties. We zien de ontwikkelingen, maar weten nog niet precies hoe dit onze interne bedrijfsvoering of dienstverlening aan onze inwoners gaat beïnvloeden. Een voorbeeld hiervan is de snelle groei van kunstmatige intelligentie.

Hieronder nemen wij u per programma mee in een aantal algemene ontwikkelingen die wij op dit moment op ons af zien komen.

Incidenteel – structureel

De provincie toetst of de begroting reëel en structureel in evenwicht is. In het nu verwachte resultaat van 2024 is rekening gehouden met enkele incidentele lasten, waaronder de toevoeging aan de reserves voor zwembad De Wel (€ 3.000.000) en de inrichting van de openbare ruimte rond verschillende centra (€ 1.000.000). Het saldo van de structurele baten en lasten laat in 2024 een aanzienlijk positief resultaat zien.

PROGRAMMA 1

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Er is een kentering gaande op de woningmarkt. Woningprijzen dalen onder invloed van hogere hypotheekrente en een vertraging van de economie. Ondertussen stijgen de bouwkosten juist wel. Dit vormt een risico voor onze woningbouwprojecten omdat de haalbaarheid van projecten voor ontwikkelaars en bouwers hiermee in het gedrang kan komen. Op dit moment hebben wij nog geen signalen dat dit tot vertraging van onze projecten of lagere (grond)opbrengsten leidt. We blijven de ontwikkelingen de komende maanden nauwgezet volgen.

Ook landelijke ontwikkelingen, regelgeving en gerechtelijke uitspraken kunnen invloed hebben op onze (woningbouw)projecten. Er heerst nog steeds veel onzekerheid over regelgeving op het gebied van stikstof en de 'stikstofruimte' die er voor (woningbouw) ontwikkelingen is.

Als het 'stikstofprobleem' landelijk en provinciaal niet wordt opgelost, dan kan het gebeuren dat we ook in onze provincie geen (bouw)vergunningen meer mogen afgeven. Ook de regelgeving met betrekking tot geluid, die nog steeds in ontwikkeling is, kan mogelijkheden voor woningbouw verminderen of bemoeilijken. Tot slot dreigt de bouw van middenhuurwoningen stil te vallen als de overheid de door de minister voorgestelde middenhuurregulering doorvoert.

We werken, samen met de agrarische sector in onze gemeente, in 2023 hard aan een agrarisch perspectief. Bij de verdere uitwerking hiervan moet blijken wat de uitvoering van dit perspectief betekent voor de sector, maar ook voor de gemeente.

De verduurzaming van onze gemeente en de warmte- en energietransitie vragen een grote inzet van inwoners, ondernemers en onszelf. Op dit moment werken we bijvoorbeeld aan het beleidskader zonnevelden, maar de gemeente krijgt ook een belangrijke rol bij de aanleg van warmtenetten. Dit zal qua capaciteit en financiën de komende jaren het nodige van ons vragen. Denk hierbij aan het doorlopen van een maatschappelijke tender voor de aanleg van zonnevelden en de voorfinanciering en kosten van de onrendabele top bij de aanleg van warmtenetten.

Verder zien wij verschillende ontwikkelingen in onze dorpscentra. Een landelijke trend is dat het steeds lastiger wordt voorzieningen als een buurtsupermarkt in de kleinere kernen te behouden. Daarnaast blijft parkeren een belangrijk onderwerp. Deze ontwikkelingen vragen de komende jaren mogelijk ook

om investeringen van de gemeente. Investeringen in de openbare ruimte en leefbaarheid van de kleinere kernen om deze vitaal en leefbaar te houden. Concreet speelt dit in Langeraar en Zevenhoven. In Langeraar is ook de huisvesting van maatschappelijke partijen een punt van aandacht. Na de uitvoering van het centrumplan Nieuwkoop en de herinrichting van het Reghthuysplein, kijken we naar de parkeerdruk in het centrum en of aanvullende voorzieningen nodig zijn. Voor eventuele investeringen in onze centra zijn al reserveringen opgenomen bij de vaststelling van het collegeprogramma en de begroting 2023-2026.

Op dit moment werken we met Holland Rijnland aan een aanvraag voor een Regiodeal voor de Greenports Aalsmeer, Boskoop en Duin- en Bollenstreek. Dit vindt plaats in november 2023 en een eventuele toekenning volgt dan in de eerste helft van 2024. Een voorwaarde voor toekenning is dat het bedrijfsleven, het onderwijs en de gemeenten nauw samenwerken en gezamenlijk bijdragen aan een financieel fonds. Met dit fonds wordt een sneeuwbaaleffect voor investeringen verwacht dat positief bijdraagt aan de realisatie van projecten in de regio gericht op brede welvaart.

PROGRAMMA 2

RUIMTELIJK BEHEER

Vanwege de stijgende energiekosten en de hogere inflatie zijn producten en diensten duurder geworden. Dit heeft gevolgen voor de contracten en begrotingen die opgesteld zijn op basis van de vastgestelde beheerprogramma's. Het is niet precies te voorspellen welke effecten dit op de lange termijn heeft. Bij de herziening van de beheerprogramma's en de bijbehorende berekeningen voor de komende 20 jaar moeten we de bijdragen aan verschillende voorzieningen aanpassen.

Als gevolg van klimaatverandering krijgen we te maken met vaker voorkomende periodes van extreme droogte of hevige neerslag. De openbare ruimte moeten we zowel nu als in de toekomst robuust inrichten om de overlast voor onze inwoners zoveel mogelijk te beperken.

Het grondwater, met name het drinkwater dat ervan afhankelijk is, staat onder druk. Dit komt door toenemende droogte, een grotere vraag naar grondwater door de industrie en verontreiniging in de ondergrond. Het drinkwaterbedrijf is verantwoordelijk voor de kwaliteit en beschikbaarheid van drinkwater. In de nabije toekomst doen zij een beroep op de (semi)overheid om samen te werken en te zorgen voor de continuïteit van het drinkwater. Het is nog niet duidelijk wanneer dit dringend wordt.

PROGRAMMA 3

SOCIAAL DOMEIN

Lokale preventieve agenda

Gezonde inwoners zijn erg belangrijk voor een leefbare en sterke gemeente. Mensen die zich gezond en fit voelen, dragen actief bij aan de samenleving en ondersteunen de economie. Door sterke verbondenheid binnen de dorpen voelen minder mensen zich eenzaam en staan ze minder buiten de samenleving. Wij willen de sociale verbinding verder versterken. Binnen het sociale domein richten we ons op een gezond leven, gelijke kansen en zekerheid van bestaan. Op deze manier investeren we in een gezonde en inclusieve samenleving. Met een overkoepelende visie op het sociale domein maken we de gemeente klaar voor de toekomst. We zetten daarbij actief in op een gezond leven. Op dit moment werkt het college aan een integraal uitvoeringsplan (lokale preventieve agenda). Er is aandacht voor onder andere sport, inclusiviteit, creativiteit, cultuur, samenzijn en gezonde voeding. We zien mogelijkheden om het brede scala aan preventie maatregelen actief met

elkaar te verbinden. Aan het einde van 2023 presenteren wij de lokale preventieve agenda aan de gemeenteraad voor besluitvorming.

Jeugdhulp

Om ervoor te zorgen dat we de jeugdhulp in Nieuwkoop vanaf 2024 zonder grote risico's en hogere kosten kunnen voortzetten, versterken we de huidige situatie. Dit geldt voor zowel de inzet van het jeugd- en gezinsteam Nieuwkoop als de Serviceorganisatie Zorg (SOZ), die momenteel de specialistische jeugdhulp naar tevredenheid verzorgen. De diverse colleges in de Rijnstreek maakten verschillende overwegingen met betrekking tot deze punten. Dit leidde ertoe dat er meerdere uitvoeringsmogelijkheden ontstaan op het gebied van jeugdhulp in de Rijnstreek. Kaag en Braassem en Nieuwkoop onderzoeken gezamenlijk hoe ze kunnen samenwerken om een stabiel Jeugd- en Gezinsteam te waarborgen.

Vluchtelingen/ statushouders/ ontheemden

De onrust in de wereld houdt aan. Wij kijken met zorg naar deze ontwikkelingen. Deze onrust zorgt ervoor dat Nieuwkoop ook haar verantwoordelijkheid heeft als het gaat om: het opvangen van ontheemden uit Oekraïne; verhoogde taakstelling huisvesting statushouders; het organiseren (ruimtelijk faciliteren) van opvang voor vluchtelingen die in procedure zitten (COA vluchtelingen). Daarnaast moeten we ons mogelijk in de (nabije) toekomst opnieuw voorbereiden op crisissnoodopvang.

Als gemeente hebben we zeer beperkt invloed op deze ontwikkelingen, maar we worden wel geconfronteerd met de gevolgen. Het is aan iedere gemeente om de wettelijk opgedragen taken zo goed mogelijk te vervullen. Het is in het belang van de nieuwkomers –en tijdelijke gasten- dat zij succesvol hun plaats vinden in onze samenleving. Tegelijk leggen deze extra taken een enorm beslag op de ambtelijke organisatie en vraagt dit veel van de flexibiliteit van onze samenleving. We houden de gemeenteraad actief op de hoogte van alle ontwikkelingen die ook in 2023 en 2024 weer op ons af blijven komen.

Zwembad De Wel

De gemeente Nieuwkoop heeft een overdekt zwembad, zwembad De Wel. Het beheer en exploitatie van dit zwembad zijn in handen van de gemeente. De vraag rijst of de gemeente met de steeds strengere wet- en regelgeving voor zwembaden, nog wel toegerust is op deze taak. Moet de gemeente de zwembadexploitatie nog wel zelf blijven doen? Het coalitieakkoord 2022-2026 kondigt in dit verband een onderzoek aan naar alternatieve beheervormen voor zwembad De Wel. Dit onderzoek start in de tweede helft van 2023 en leidt in 2024 tot besluitvorming.

PROGRAMMA 4

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

We maken onze dienstverlening zo toegankelijk mogelijk voor onze inwoners. Toch kunnen we niet precies voorspellen welke invloed de snelle digitalisering en nieuwe wetten zoals de Omgevingswet voor invloed hebben op de hulpvragen van inwoners.

In Holland Rijnland werken we aan een Regionale Investeringsagenda met daarop concrete projecten. Via deze investeringsagenda maakt de regio aanspraak op Rijks- en Provinciegelden. Op dit moment werken we aan de projectenlijst en een financieringsstrategie met bijbehorend instrumentarium. Gemeenteraden kunnen in de tweede helft van 2023 zienswijzen indienen op de concept investeringsagenda. Het is de intentie om de agenda in december 2023 door het Algemeen Bestuur vast te laten stellen en de investeringen te verwerken in de Holland Rijnland Kadernota 2025. De eerste projecten kunnen dan vanaf 2025 worden gefinancierd.

Ook in Groene Hart Novex werken we aan een Regionale Investeringsagenda. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan op lopende processen (net als bij Holland Rijnland). De investeringsagenda Holland Rijnland, met projecten voor de Groene Hart gemeenten van Holland Rijnland, gebruiken we als onderlegger voor de Novex agenda.

OVERHEAD EN DEKKINGSMIDDELEN

Krapte op de arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt wordt steeds knapper en laat zien dat er bijna geen ruimte meer is.

De vraagstukken op de arbeidsmarkt vereisen investeringen in onze huidige medewerkers en toekomstige medewerkers. We verwachten dat dit de komende jaren lastig blijft en dat we voorlopig afhankelijk zijn van het inhuuren van externe krachten wanneer vacatures niet worden ingevuld.

Wijziging financiering systematiek gemeenten

Bijna de helft van onze inkomsten ontvangen wij via het gemeentefonds. Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daartoe stelde het kabinet in september 2022 voor gemeenten in 2026

eenmalig een bedrag van een miljard extra beschikbaar. Met de voorjaarsnota van het Rijk komt dit bedrag vanaf 2027 structureel beschikbaar, maar meer ook niet. Voor een gemiddelde gemeente van 40.000 inwoners gaat het om een bedrag van ongeveer 2 miljoen euro.

Vanaf 2026 is er nog steeds sprake van een grote terugval van middelen uit het gemeentefonds. Op 2 mei 2023 heeft de VNG in een eerste reactie laten weten dat er op korte termijn overleg nodig is met het kabinet over de gevolgen voor gemeenten van de Voorjaarsnota van het Rijk.

Vanaf 2026 is er voor gemeenten structureel ongeveer 3 miljard euro minder beschikbaar voor het uitvoeren van gemeentelijke

taken. Verder biedt het accres vanaf 2027 te weinig vergoeding voor het opvangen van de autonome groei van de zorgtaken. Het is goed dat er nu een aanzet is voor een nieuwe normeringssystematiek. Alles bij elkaar geeft deze voorjaarsnota niet de gewenste structurele financiële zekerheid voor gemeenten.

Common Ground

Gemeenten hebben een nieuwe, moderne, gezamenlijke informatievoorziening (Common Ground) nodig voor het uitwisselen van gegevens. Het huidige stelstel voor gegevensuitwisseling maakt het lastig om snel en flexibel te vernieuwen. Dit staat de vernieuwing van de gemeentelijke dienstverlening in de weg. De VNG heeft hiervoor een meerjarige transitiestrategie 'Common Ground' opgesteld. Dit leidt tot een structurele hervorming van

de gemeentelijke informatievoorziening. Op dit moment is nog niet bekend wat dit precies betekent voor onze werkwijze en tot welke kosten dit leidt.

Artificial intelligence

Door technologische ontwikkeling zoals Artificial Intelligence verwachten we een verandering in de samenleving die vergelijkbaar is met de opkomst van de elektriciteit of de computer. De VNG ontwikkelt een agenda 'digitale grondrechten en ethiek' om invulling te geven aan de opgaven die door de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid zijn genoemd. Daarna zijn wij als gemeente aan zet.

De onderstaande tabel geeft de financiële gevolgen voor de begrotingsperiode 2024 – 2027 weer.

OVERZICHT FINANCIËLE GEVOLGEN 2024 - 2027

	2024	2025	2026	2027	
Begrotingssaldo decemberwijziging 2022	-218.000	-329.000	677.000	677.000	- IS VOORDELIG
Ontwikkelingen begrotingssaldo voor kadernota 2024					
uitbreiding formatie griffie	56.000	56.000	56.000	56.000	+ IS NADELIG
Begrotingssaldo start kadernota 2024	-162.000	-273.000	733.000	733.000	
Voorgestelde begrotingswijziging autonome ontwikkelingen:					
Decembercirculaire 2022	-36.000	-38.000	-33.000	0	
CAO gemeenten 2023	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
Begrotingssaldo start kadernota 2024 incl.autonome ontwikkelingen	802.000	689.000	1.700.000	1.733.000	

	2024	2025	2026	2027	
Ontwikkelingen 2024-2027					
1. Ruimtelijke ontwikkeling					
Going-concern					
Uitvoering economische actieagenda	45.000	45.000	45.000	0	
Implementatie Omgevingswet	50.000	0	0	0	
Capaciteit duurzaamheid	510.000	515.000	515.000	515.000	
<i>Doorwerking verhoging investeringskredieten 2023 (kapitaallasten):</i>					
Verbouwing voormalige Bibliotheek Beukenpad	60.000	60.000	60.000	0	
Centra Nieuwkoop/Ter Aar doorwerking 2027	0	0	0	67.000	
Uitbreiding brandkranen	11.000	11.000	11.000	11.000	
Nieuw					
Aanvulling startersleningen 500.000	0	0	0	0	
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed; investering (jaarlijks 750.000 2024 t/m 2026)	0	50.000	100.000	150.000	
Totaal ontwikkelingen 2024-2027	676.000	681.000	731.000	743.000	
aanwezige dekking:					
Uitvoering economische actieagenda tlv reserve economie en toerisme	-45.000	-45.000	-45.000	0	
Implementatie Omgevingswet tlv reserve implementatie Omgevingswet	-50.000	0	0	0	
Verbouwing voormalige bibliotheek Beukenpad tlb budget Oekraïne	-60.000	-60.000	-60.000	0	
Rijksbijdrage duurzaamheid	-510.000	-515.000	-515.000	-515.000	
Budgettair effect programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling	11.000	61.000	111.000	228.000	

Ontwikkelingen 2024-2027		2024	2025	2026	2027
2. Ruimtelijk beheer					
Going-concern					
Uitvoering GVVP 2024: Zuideinde, Noordeinde, Oude Nieuweenseweg, Hertog van Beijerenstraat	898.611	0	0	0	0
<i>Doorwerking (verhoging) investeringskredieten 2023 (kapitaallasten):</i>					
Vissteiger mindervaliden 25.000	1.667	1.667	1.667	1.667	1.667
Steigers Hoekse Aarkade 50.000 (verhoging)	3.333	3.333	3.333	3.333	3.333
Energiekosten openbare verlichting	150.000	150.000	45.000	45.000	45.000
Nieuw					
Uitvoering Bodemtaken (ODWH)	83.000	83.000	83.000	83.000	83.000
Realisatie zoutopslag;investering 300.000 (2024)	0	20.000	20.000	20.000	20.000
Realisatie brandstoftank;investering 50.000 (2024)	0	3.333	3.333	3.333	3.333
Verlaging storting in voorziening wegen	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Verhoging storting in voorziening wegen vanuit kabels en leidingen	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Nieuwe lichtmasten gemeentebreed;investering 6.000.000 (2025)	0	0	170.000	170.000	170.000
Lagere onderhoudskosten openbare verlichting	0	0	-40.000	-40.000	-40.000
Vervallen storting reserve openbare verlichting	0	0	-40.000	-40.000	-40.000
Totaal ontwikkelingen 2024-2027	1.136.611	261.334	246.334	246.334	246.334
aanwezige dekking:					
Verwachte taakmutatie gemeentefonds Bodemtaken reserve GVVP	-83.000	-83.000	-83.000	-83.000	-83.000
Hogere opbrengsten leges en bijdragen kabels en leidingen	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Budgettair effect programma 2 Ruimtelijk beheer	-45.000	-21.666	-36.666	-36.666	-36.666

Ontwikkelingen 2024-2027		2024	2025	2026	2027
3. Sociaal Domein					
Going-concern					
Opvang Oekraïne	3.600.000	3.600.000	0	0	0
Maatschappelijke Zorg (opvang en beschermd wonen)	82.000	51.000	26.000	171.000	171.000
Gezond en Actief Leven Akkoord	500.000	500.000	400.000	0	0
leerlingenvervoer	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
DVO Serviceplein	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000
vroeg-signalering (begrotingspost schuldhulpverlening)	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000
Nieuw					
Spreadingswet asielopvang	pm	pm	pm	pm	pm
Onderzoek exploitatie zwembad	pm	pm	pm	pm	pm
Totaal ontwikkelingen 2024-2027	4.380.000	4.349.000	624.000	369.000	369.000
aanwezige dekking:					
Rijksmiddelen opvang Oekraïne	-3.600.000	-3.600.000	0	0	0
Rijksmiddelen Maatschappelijke Zorg	-82.000	-51.000	-26.000	-171.000	-171.000
SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord	-500.000	-500.000	-400.000	0	0
Verhoging zwembadtarieven	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Budgettair effect programma 3 Sociaal Domein	173.000	173.000	173.000	173.000	173.000

Ontwikkelingen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
4. Bestuur en dienstverlening				
Going-concern				
Capaciteit burgerzaken	56.000	56.000	56.000	56.000
Nieuw				
Beleidsplan Veiligheidsregio Hollands Midden	168.000	168.000	168.000	168.000
Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	50.000	0	0	0
Totaal ontwikkelingen 2024-2027	274.000	224.000	224.000	224.000
aanwezige dekking:				
Vacatureruimte inzetten voor uitbreiding formatie burgerzaken	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Opbrengst burgerzaken hoger dan begroot	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Budgettair effect programma 4 Bestuur en dienstverlening	164.000	114.000	114.000	114.000

Ontwikkelingen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Overzicht algemene dekkingsmiddelen				
Going-concern				
Nieuw				
Vermindering dividend netwerkbeheerder i.v.m. energietransitie	0	0	0	200.000
<i>Algemene uitkering:</i>				
Correctie Loon- prijsontwikkeling 2022 t/m 2024	-356.000	-799.000	-799.000	-799.000
Verzetten basisjaar 2022 naar 2023 (t.b.v. loon-prijsontwikkeling)	-1.672.000	-1.672.000	-1.672.000	-1.672.000
Toevoeging begrotingsjaar 2027	0	0	0	447.000
Totaal ontwikkelingen 2024-2027	-2.028.000	-2.471.000	-2.471.000	-1.824.000
aanwezige dekking:				
N.v.t.				
Budgettair effect overzicht algemene dekkingsmiddelen	-2.028.000	-2.471.000	-2.471.000	-1.824.000

Ontwikkelingen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Overzicht overhead				
Going-concern				
Digitalisering archieven Erfgoed Leiden	145.000	0	0	0
Verhoging jaarlijkse bijdrage Erfgoed Leiden	47.000	47.000	47.000	47.000
ICT beheerplan	131.748	188.148	-17.512	-80.429
Data gedreven werken	142.500	142.500	142.500	142.500
Vergroten digitale veiligheid	25.000	25.000	25.000	25.000
Gevolgen functiewaardering teamleiders	71.927	40.456	40.456	40.456
Uitbreiding formatie automatisering	70.000	70.000	70.000	70.000
Prognose CAO 2024 3,1%	647.000	647.000	647.000	647.000
Indexatie goederen en diensten 3,1%	833.000	833.000	833.000	833.000
Indexatie GR'en 10,75%	459.000	459.000	459.000	459.000
Inzet restant stelpost indexering 2023	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
<i>Doorwerking verhoging investeringskredieten 2023 (kapitaallasten):</i>				
Aanpassing gemeentehuis/raadszaal Nieuwveen	46.000	46.000	46.000	46.000
Nieuw				
Knelpunten personeel	100.000	100.000	0	0
Structurele bezuiniging personeel	0	0	-100.000	-100.000
Catering werkcafé	0	50.000	50.000	50.000
Doorontwikkeling ambtelijke organisatie	100.000	0	100.000	0
Totaal ontwikkelingen 2024-2027	2.668.175	2.498.104	2.192.444	2.029.527
aanwezige dekking:				
incidentele posten dekken uit algemene reserve				
Digitalisering archieven Erfgoed Leiden	-145.000	0	0	0
Knelpunten personeel	-150.000	-150.000	0	0
Doorontwikkeling ambtelijke organisatie	-100.000	0	-100.000	0
Budgettair effect overzicht overhead	2.273.175	2.348.104	2.092.444	2.029.527

Ontwikkelingen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Totaal budgettair effect programma's/overzicht dekkingsmiddelen/overhead	548.175	203.438	-17.222	683.861

Meerjarenperspectief kadernota	2024	2025	2026	2027
Meerjarenperspectief inclusief ontwikkelingen 2024-2027 voor dekkingsperspectief	1.350.175	892.438	1.682.778	2.416.861

Dekkingsperspectief	2024	2025	2026	2027
Gemeentelijke inkomsten:				
Aanpassing indexatie 2023 ozb 7,6%	-787.000	-787.000	-787.000	-787.000
Indexatie 2024 ozb, heffingen, huur, leges 3,1%	-574.000	-574.000	-574.000	-574.000
Totaal dekkingsperspectief	-1.361.000	-1.361.000	-1.361.000	-1.361.000

Meerjarenperspectief kadernota	2024	2025	2026	2027
Meerjarenperspectief begroting inclusief ontwikkelingen 2024-2027	-10.825	-468.562	321.778	1.055.861

Financiële spelregels

Deze vindt u in bijlage 3.

Financieel technische uitgangspunten begroting 2024

In de kadernota zijn ook de autonome ontwikkelingen opgenomen.

Dit betreft:

Een loonkosten- en prijsontwikkeling van 3,1%, in overeenstemming met de consumentenprijsindex (CPI).

Een indexering voor gemeenschappelijke regelingen van 10,75%, in overeenstemming met regionaal gemaakte afspraken.

BIJLAGES

Bijlage 1 - Toelichting financiële ontwikkelingen 2023

Korte beschrijving oorzaak ontwikkeling	Korte beschrijving gevolg ontwikkeling	Jaar of jaren waarin ontwikkeling zich voordoet	Verwachte financiële afwijking N= Nadeel V= voordeel	Doet de financiële afwijking zich 1 x keer voor in een jaar = incidenteel (I) Komt de financiële afwijking in meer jaren voor = structureel (S)
Programma 1: Ruimtelijke Ontwikkeling				
Uitvoering economische actieagenda In het collegeprogramma is opgenomen dat we om onze lokale economie te ondersteunen en ondernemerschap te stimuleren een nieuwe economische actieagenda opstellen. Vervolgens wordt de actieagenda uitgevoerd.	Met de uitvoering van de actieagenda beogen we de lokale economie te ondersteunen en ondernemerschap te stimuleren. Voor de uitvoering van de actieagenda is budget gereserveerd in de reserve Economie en Toerisme. Activiteiten die vanuit de economische actieagenda in 2023 worden uitgevoerd zijn: ondersteuning van Koop Lokaal, inrichting van een afspraakvolgsysteem voor accountmanagement economische zaken, onderzoek naar invoering van toeristenbelasting en ondersteuning bij de huisvesting van de kunstwinkel.	2023	€ 15.000 (N) € -15.000 (V - onttrekking reserve Economie en Toerisme)	I
Implementatie Omgevingswet: Omgevingsplan Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. In voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten nog het nodige voorbereid worden, zoals het ontwikkelen van een standaard voor ons omgevingsplan, een format voor partiële herzieningen van het omgevingsplan, opstellen van benodigde regelgeving en verordening(en) en training en opleiding van medewerkers. Voorbereiding op het werken met een omgevingsplan vraagt interne en externe inzet.	Op 1 januari 2024 zijn we klaar voor de invoering van de Omgevingswet en het werken met een omgevingsplan.	2023	€ 100.000 (N) € 100.000 (V) (onttrekking aan reserve implementatie Omgevingsweg)	I
Onderzoek centrumplan Langeraar De leefbaarheid van de dorpscentra in kleine kernen staat onder druk. Daarnaast zal het dorp Langeraar zich de komende jaren ontwikkelen (IKC de Poel, woningbouwontwikkeling, onderzoek naar accommodaties verenigingen, etc.). De gemeente denkt proactief mee over de ontwikkeling van het centrum, dit brengt echter ook kosten met zich mee.	Een vitaal en leefbaar centrum van Langeraar waarbij voorzieningen zo veel mogelijk in stand gehouden worden.	2023	€ 30.000 (N)	I

<p>Opslag Flexwoningen Om snel woonruimte te realiseren voor (in eerste instantie) Oekraïense ontheemden zijn de gemeente en Woondiensten Aarwoude een samenwerking aangegaan. WDA heeft flexwoningen besteld en aangekocht. De gemeente kon de beoogde locaties voor plaatsing van de units niet beschikbaar stellen. Daarom worden de woningen nu opgeslagen in afwachting van verkoop of plaatsing. Met deze opslag gaan kosten gemoeid voor het geschikt maken van de opslaglocatie, transport van de units, beveiliging, verzekering, etc.</p>	Opslag van de door WDA aangekochte flexwoningen op een locatie op Schoterhoek II.	2023	€ 80.000 (N)	I
<p>Startersleningen Mede na verhoging van het maximaal (aanvullend) te lenen bedrag als starterslening voor starters in onze gemeente (in juni 2022) zijn in 2022 zeven starterleningen toegekend voor in totaal een bedrag van € 273.000. Dit laat zien dat er op dit moment onder starters een grote behoefte is aan de starterslening om hun eerste woning te kunnen aankopen. Daarmee is de regeling een succes. De middelen die de gemeente via de SVn beschikbaar stelde voor de toekenning van startersleningen zijn inmiddels volledig benut. We stellen voor aanvullend € 500.000 beschikbaar te stellen voor startersleningen in 2023 en nog eens € 500.000 in 2024. Het beschikbaar stellen van deze middelen voor startersleningen vormt geen last in de begroting, maar betekent in feite het doorlenen van geld aan starters in onze gemeente. De starters die van een lening gebruik maken betalen de lening met een marktconforme rente terug. Daarnaast betalen zij een kleine vergoeding voor de (uitvoerings)kosten van de SVn. Het uitzetten van leningen brengt hierdoor voor de gemeente geen kosten met zich mee. Ook het kredietrisico is via de SVn afgedekt.</p>		2023 - 2024	0	
<p>Verhogen uitvoeringskrediet Centrumlocatie Nieuwveen (Weteringplein). Door prijsstijging is het door de raad geaccordeerde uitvoeringskrediet (al in 2019) niet voldoende voor de realisatie van het plan.</p>	Een goede en aantrekkelijke buitenruimte van dit projectgebied en uitbreiding van het bestaande dorpsplein voor alle inwoners van Nieuwveen.	2023 - 2024	€ 30.000 (N)	I
<p>Verhogen investeringskrediet verbouwing voormalige Bibliotheek Beukenpad. Na aanbesteding is gebleken dat het door de raad beschikbaar gestelde investeringskrediet voor de verbouwing van het pand aan het Beukenpad niet voldoende is. De raad is hierover reeds geïnformeerd via Raadsbrief nr. 96150. Voorgesteld wordt het krediet te verhogen.</p>	Het verbouwen en klaarmaken van het pand aan het Beukenpad voor bewoning door ontheemden uit Oekraïne.	2023	€ 180.000 (N) € 180.000 (N) (storting in afschrijvingsreserve, dekking ten laste van budget Oekraïne)	I

Programma 2: Beheer Openbare Ruimte

<p>Vanuit het GVVP worden de volgende projecten investeringen (nieuwe grootboeknummers):</p> <p>2023: Geerweg betreft een reconstructie uit het wegenbeheerplan en vanuit GVVP 2024: Zuideinde investering vanuit het GVVP</p> <p>2024: Noordeinde investering vanuit het GVVP</p> <p>2024: Oude Nieuwweenseweg investering vanuit het GVVP</p> <p>2024: Hertog van Beijerenstraat investering vanuit het GVVP.</p>	<p>In de begroting 2023 is er geen geld onttrokken uit de reserve GVVP omdat werkzaamheden niet gekwantificeerd waren. Dit kwam door afstemming kabels en leidingen.</p>	2023 - 2024	<p>investeringen (nieuwe grootboeknummers):</p> <p>2023: Geerweg € 112.850.</p> <p>2024: Zuideinde € 369.775</p> <p>2024: Noordeinde € 205.447</p> <p>2024: Oude Nieuwweenseweg € 223.359</p> <p>2024: Hertog van Beijerenstraat € 100.000 (N)</p>	<p>I (investeringen met dekking uit de reserve GVVP)</p>
<p>De energiekosten zijn toegenomen door hogere tarieven van de leverancier.</p>	<p>Door de hogere energiekosten is het bestaande budget voor energie van de openbare verlichting niet toereikend.</p>	2023	€ 300.000 (N)	<p>I (voor 2023, daarna is nog onduidelijk)</p>
<p>Er is een ENSIA controle uitgevoerd op de kwaliteit van de gegevens die we leveren aan de landelijke voorzieningen (BAG, BGT, BRO). De kwaliteit is onvoldoende gebleken.</p>	<p>Enmalig is nog een investering nodig van voor het laten inmeten van honderden panden en voor het wegwerken van BGT en BAG achterstanden.</p>	2023	€ 70.000 (N)	<p>I (note, zie tekst beleidsontwikkeling)</p>
<p>Verwachte taakmutatie gemeentefonds Bodemtaken.</p>	<p>Door uitstel van de implementatie van de omgevingswet worden de bodemtaken per 1 januari 2024 aan de gemeente overgedragen. In de begroting is uitgegaan van een implementatie per 1 januari 2023.</p>	2023	€ 76.000 (V)	I
<p>In 2022 organiseerde de gemeenteraad de motiemarkt. De motie onderzoek vissteiger voor mindervaliden is aangenomen.</p>	<p>In overleg met de initiatiefnemer is een locatie en constructie bepaald. Binnen de huidige budgetten is geen ruimte voor realisatie.</p>	2023	€ 25.000 (N) kapitaallasten	I
<p>Het hoogheemraadschap hoogt De Hoekse Aarkade op. De bestaande steigers/beschoeiing is van de gemeente en moet verwijderd worden.</p>	<p>Aan de steigers liggen woonarken. De plekken worden door de gemeente verhuurd. Er kan niet meer aangemeerd worden als er geen nieuwe steigers komen.</p>	2023	€ 50.000 (N)	<p>I (ophogen investering 8150215)</p>

Programma 3: Sociaal Domein				
In maart 2021 brak de oorlog in Oekraïne uit. Vanuit het ministerie is gemeenten gevraagd om opvang van Oekraïners te verzorgen.	Nieuwkoop biedt onderdak en begeleiding aan Oekraïners. Daarvoor krijgen we middelen vanuit het Rijk.	2023	€ 3.600.000 budgetneutraal	I
Vanuit het ministerie is gemeenten gevraagd om opvang van Oekraïners te verzorgen.	Een aantal werkzaamheden rondom het beheer van de opvangaccommodaties wordt uitbesteed. Het is noodzakelijk om te investeren in ambtelijke capaciteit zodat ook de reguliere werkzaamheden weer opgepakt kunnen worden en/of de werkdruk gereduceerd kan worden.	2023	€ 500.000 (N) onttrekking reserve Oekraïne	I
De Maatschappelijke Zorg (opvang en beschermd wonen) is vanuit het rijk met ingang van 2023 gedecentraliseerd.	De budgetten voor MZ zijn opgenomen in de begroting. Deze bedragen zijn gebaseerd op een voorlopig rekenmodel van AEF. Dit model is nu herijkt en gewijzigd. Dit is een technische wijziging. Aan baten en lastenkant te weinig begroot.	2023	€ 100.000 budgetneutraal	S
In januari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord getekend tussen Rijk, VNG en GGD. Dit is een nieuw akkoord ter bevordering van gezond leven. Meerdere preventiebudgetten worden samengevoegd en daar worden nieuwe budgetten aan toegevoegd.	Er wordt jaarlijks € 500.000 ontvangen als SPUK en besteed aan de doelen van het GALA. Deze bedragen moeten worden opgenomen in de begroting.	2023	€ 500.000 budgetneutraal	S
Recentelijk is de CAO voor gemeenten vastgesteld en zijn salarissen van gemeenteambtenaren verhoogd. De verhoging wordt voor 2023 doorberekend in de tarieven van het serviceplein van Alphen dat voor Nieuwkoop de Participatiewet uitvoert.	Nieuwkoop gaat meer betalen voor de diensten die zijn vastgelegd in de DVO met de gemeente Alphen.	2023	€ 65.000 (N)	S
Sinds begin 2022 zijn gemeenten verplicht om vroegsignalering van schulden uit te voeren. Ook hier is sprake van een CAO verhoging van de lonen. Daarnaast is het aantal meldingen van mensen die hun vaste lasten niet betalen (waarschijnlijk als gevolg van inflatie en energiearmoede) flink toegenomen.	De kosten van het uitvoeren van de vroegsignalering van schulden zijn door de gestegen loonkosten en het toenemen van de werkzaamheden, gestegen.	2023	€ 53.000 (N)	S
Leerlingenvervoer is een wettelijke taak van gemeente. Leerlingen niet zelfstandig naar school kunnen, bijvoorbeeld bij ziekte, een handicap of gedragsproblemen, kunnen een aanvraag doen voor dit vervoer. In Nieuwkoop is het aantal kinderen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer gestegen. Daarnaast zijn de brandstofkosten gestegen.	Door een toegenomen aantal leerlingen dat met het vervoer naar school gaat en gestegen brandstofkosten zijn de kosten voor leerlingenvervoer gestegen.	2023	€ 80.000 (N)	S

Programma 4: Bestuur en dienstverlening				
<p>Het vakgebied van burgerzaken verandert sterk. De kerntaken blijven bestaan, maar we zien dat de autorisatie en kwaliteit van de persoonsgegevens steeds meer moet voldoen aan een kwalitatief hoog niveau. Zeker omdat steeds meer producten digitaal worden aangeboden en het voldoen aan de hogere eisen ook een nauwe samenhang kent met de verscherpte regels rondom informatie- en privacy beveiliging en de ENSIA audit. Dit vraagt om nieuwe en veranderende kennis en competenties van de medewerkers en meer capaciteit om dit werk te kunnen doen. Het aantal inwoners stijgt en met name nieuwkomers veroorzaken extra werk op het gebied van burgerzaken. De toetsing van de kwaliteit is op dit moment belegd bij twee burgerzaken medewerkers. Gezien de complexiteit en de daarbij komende hoge eisen rondom de kwaliteit van onze diensten en producten is het niet langer houdbaar om dit binnen de functie specialist burgerzaken (0,31 fte) te beleggen. Het vraagt om andere competenties, focus en meer tijd om de taak goed uit te kunnen voeren. Met deze uitbreiding valt weer capaciteit vrij voor het (toegenomen) reguliere werk en kan worden voldaan aan de kwaliteitseisen zoals deze gelden ten aanzien van de BRP.</p>	<p>Bovenformatief aangestelde medewerker een contract voor onbepaalde tijd aanbieden.</p>	2023	€ 56.000 (€ 10.000 kan gedekt worden binnen vacatureruimte 0,14 fte) (N)	S
<p>Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV) (wettelijke verplichting).</p>	<p>Inhuren externe ondersteuning en ontwikkelen templates. Aanvulling voor extra Projectondersteuning en uitvoering Daadkracht nodig.</p>	2023 - 2024	€ 50.000 (N)	I

Programma 5: Bedrijfsvoering				
Erfgoed Leiden beheert de archieven voor onze gemeente. Naar aanleiding van een onderzoek door een externe partij bij Erfgoed Leiden naar de kostenstructuur wordt de jaarlijkse bijdrage verhoogd in 2 jaar. Voor beheer digitaal archief moet worden aangesloten op het e-Depot van Erfgoed Leiden.	De jaarlijkse bijdrage wordt in twee jaar verhoogd voor het beheer van het fysieke archief en het digitale archief.	2023 2024 ev	€ 24.000 (N) € 47.000 (N)	I S
Volgens het collegeprogramma, starten wij eind 2022 een voorbereidingsproject voor datagedreven werken. Op basis van de uitkomsten starten wij met verdere inrichting van datagedreven werken.	Wij gaan datagedreven werken. Dit is het realiseren van maatschappelijke waarde(n) door verantwoord datagebruik, anders gezegd beleid ontwikkelen op basis van feiten.	2023 2024	€ 200.000 (N) € 142.500 (N)	I S
Afgesloten nieuwe CAO-gemeenten 2023.	Als gevolg van de nieuwe CAO- gemeenten stijgen de salarissen van al onze medewerkers met gemiddeld 9,1% (met terugwerkende kracht 01-01-2023).	2023	€ 1.000.000 (N)	S
Funcitiewaardering; herwaardering functie teamleiders.	Gevolg is dat alle teamleiders gesalarieerd worden in schaal 12.	2023 ev	€ 71.927 tot en met 2025. Daarna € 40.456 (N)	S
Door ziekte en onvervulbare vacatures in combinatie met de uitvoering van niet uitstelbare wettelijke taken is het noodzakelijk tijdelijk externe capaciteit in te huren.	Wij kunnen uitvoering blijven geven aan onze wettelijke taken. Hier tegenover staat een incidentele uitgaven post.	2023	€ 600.000 (N)	I (dit bedrag betreft alleen de afdeling Bedrijfsvoering)
Toename werkzaamheden taakveld automatisering veroorzaakt door extra eisen informatiebeveiliging, toename e-herkenningsaanvragen, frequentie vervanging certificaten van 3 naar 1 jaar.	Hiervoor is tot nu toe 1 fte beschikbaar. Gevolg is dat deze medewerker teveel uren wordt belast (ook in de weekend- en avonduren) dan verantwoord is. Als deze situatie voortduurt zorgt dit voor uitval vanwege structurele overbelasting, en vervolgens inhuur derden omdat dit onuitstelbare werkzaamheden zijn.	2023 e.v.	€ 70.000 (N)	S
Doorontwikkeling ambtelijke organisatie.	Begin 2023 is er een organisatievisie opgesteld. De visie is het vertrekpunt en de koers voor de komende jaren. Om uitvoering te kunnen geven aan de visie zijn kosten gemaakt.	2023	€ 100.000 (N)	I
Mobiliteitsbeleid.	Verhogen middelen voor zowel interne als externe mobiliteit.	2023	€ 50.000 (N)	I
Noodzaak tot herinrichting van de raadszaal. De inrichting van de hal in Nieuwveen (inclusief de balies van burgerzaken) is noodzakelijke vanwege het creëren van een veilige werkomgeving enerzijds en het laagdrempeliger maken van onze dienstverlening voor de inwoners, met name het loket 1 anderzijds.	Een raadszaal die voldoet aan de huidige eisen. Verbetering voor de burger om de uitzendingen van de raadsvergaderingen te volgen. Er zijn nu veel storings. Dit betekent een eenmalige investering.	2023	€ 700.000 (N) kapitaallasten	I
Algemene uitkering, de financiële uitwerking van de decembercirculaire 2022.	De decembercirculaire bevat naast de verwerking van de Najaarsnota van het Rijk ook een aantal wijzigingen van de Rijksbegroting. Deze circulaire bevat geen nieuwe accresramingen.	2023	€ 61.000 (V)	I
Algemene uitkering: Loon- prijsontwikkeling 2023.	Correctie LPO Accres 2022 op basis van CEP Maart van CPB.	2023	€ 166.000 (V)	I
Inzet restant stelpost indexering 2023.	In de begroting 2023 resteert op de stelpost indexering een bedrag van (structureel) € 150.000. Aangezien onder de ontwikkelingen 2024-2027 een aantal budgettaire verhogingen zijn opgenomen die verband houden met prijsstijgingen is het voorstel deze stelpost vrij te laten vallen.	2023	€ 150.000 (V)	S

Bijlage 2 - Toelichting ontwikkelingen 2024 – 2027

Korte beschrijving oorzaak ontwikkeling	Korte beschrijving gevolg ontwikkeling	Jaar of jaren waarin ontwikkeling zich voordoet	Verwachte financiële afwijking N= Nadeel V= voordeel	Doet de financiële afwijking zich 1 x keer voor in een jaar = incidenteel (I) Komt de financiële afwijking in meer jaren voor = structureel (S)
Programma 1: Ruimtelijke Ontwikkeling				
Uitvoering economische actieagenda In het collegeprogramma is opgenomen dat we om onze lokale economie te ondersteunen en ondernemerschap te stimuleren een nieuwe economische actieagenda opstellen. Vervolgens wordt de actieagenda uitgevoerd.	Met de uitvoering van de actieagenda beogen we ondersteuning van de lokale economie en stimulering van ondernemerschap. Voor de uitvoering van de actieagenda is budget gereserveerd in de reserve Economie en Toerisme. In 2023 stelt het college de nieuwe economische actieagenda vast met activiteiten en begroting voor de jaren 2024-2026.	2024 - 2026	€ 45.000 (N - per jaar) € -45.000 (V - onttrekking reserve Economie en Toerisme)	I
Implementatie Omgevingswet Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet het werken met een omgevingsplan nog verder worden doorontwikkeld. Dit vraagt interne en externe inzet.	Na 1 januari 2024 wordt het omgevingsplan en de gemeentelijke werkwijze met het omgevingsplan verder doorontwikkeld. Inwoners en ondernemers worden op deze manier zo goed mogelijk gefaciliteerd bij ruimtelijke en andere vraagstukken.	2024	€ 50.000 (N) € 50.000 (V) (onttrekking aan reserve implementatie Omgevingswet)	I
Capaciteit duurzaamheid Op basis van het raadsvoorstel 'Monitoring en Capaciteit Duurzaamheidsprogramma (242656)' wordt de formatie voor het beleidsveld Duurzaamheid en Energie uitgebreid. Met het raadsvoorstel is besloten de structurele financiële consequenties te verwerken bij de Kadernota. De formatie-uitbreiding wordt gedekt door extra inkomsten vanuit een uitkering van de Rijksoverheid.	Voldoende capaciteit om onze taakstelling op het gebied van Duurzaamheid en Energie goed in te vullen.	2024 - 2027	2024: € 510.00 en 2025 en verder € 515.000 (N) dekking uit rijksbijdrage	
Investerings in centra Nieuwkoop en Ter aar In het collegeprogramma is opgenomen dat € 5 miljoen geïnvesteerd wordt in de dorpscentra van Nieuwkoop en Ter Aar. De (structurele) kapitaallasten hiervan zijn deels al verwerkt in de begroting 2023-2026. In de aanbiedingsbrief met toelichting op het collegeprogramma is aangegeven dat de kapitaallasten zullen oplopen tot € 167.000 in 2027. Dit moet (voor 2027) nog in de begroting worden verwerkt.	Bloeiende dorpscentra in Nieuwkoop en Ter Aar door investering in de openbare ruimte (beide centra) en het aanpakken van parkeerproblematiek (Nieuwkoop).	2027	€ 67.000 (N)	S
Budget uitbreiding brandkranen (nieuwe wijken). Het budget voor de aanleg van brandkranen in nieuwe wijken is bij overheveling van de budgetten van BJZ naar Vastgoed uit de begroting verdwenen.	Aanleg van voldoende brandkranen in onze gemeente.	2024 - 2027	€ 11.000 (N)	S

Programma 2: Beheer Openbare Ruimte

<p>Vanuit het GVVP worden de volgende projecten investeringen: 2024: Zuideinde investering vanuit het GVVP. 2024: Noordeinde investering vanuit het GVVP. 2024: Oude Nieuwveenseweg investering vanuit het GVVP . 2024: Hertog van Beijerenstraat investering vanuit het GVVP.</p>	<p>In de begroting 2023 is er geen geld onttrokken uit de reserve GVVP omdat werkzaamheden niet gekwantificeerd waren. Dit kwam door afstemming kabels en leidingen.</p>	<p>2024</p>	<p>investeringen</p> <p>2024: Zuideinde € 369.775</p> <p>2024: Noordeinde € 205.447</p> <p>2024: Oude Nieuwveenseweg € 223.359</p> <p>2024: Hertog van Beijerenstraat € 100.000 (N)</p>	
<p>De energiekosten zijn toegenomen door hogere tarieven van de leverancier.</p>	<p>Door de hogere energiekosten is het bestaande budget voor energie van de openbare verlichting niet toereikend.</p>	<p>2024 - 2027</p>	<p>2024-2025 € 150.000 (N)</p> <p>2026-2027 € 45.000 (N)</p>	<p>S</p>

Programma 3: Sociaal Domein				
In maart 2021 brak de oorlog in Oekraïne uit. Vanuit het ministerie is gemeenten gevraagd om opvang van Oekraïners te verzorgen.	Nieuwkoop biedt onderdak en begeleiding aan Oekraïners. Daarvoor krijgen we middelen vanuit het Rijk.	2024 - 2025	€ 3.600.000 budgetneutraal	I (verwachting is dat de oorlog ook in 2024 nog impact heeft.)
De Maatschappelijke Zorg (opvang en beschermd wonen) is vanuit het Rijk met ingang van 2023 gedecentraliseerd.	De budgetten voor MZ zijn opgenomen in de begroting. Deze bedragen zijn op basis van een voorlopig rekenmodel van AEF tot stand gekomen. Het rekenmodel of de bedragen zijn herijkt en gewijzigd. Dit is een technische wijziging. Aan baten en lastenkant te weinig begroot.	2024 - 2027	€ 100.000 budgetneutraal	S Budget neutrale wijziging 2024: € 82.000 2025: € 51.000 2026: € 26.000 2027: € 171.000
In januari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord getekend tussen Rijk, VNG en GGD. Dit is een nieuw akkoord ter bevordering van gezond leven. Meerdere preventiebudgetten worden samengevoegd en daar worden nieuwe budgetten aan toegevoegd.	Er wordt jaarlijks € 500.000 ontvangen als SPUK en besteed aan de doelen van het GALA. Deze bedragen moeten opgenomen worden in de begroting.	2024 - 2026	€ 500.000 budgetneutraal	S (maar in 2026 € 400.000 i.p.v. € 500.00)
Recentelijk is de CAO voor gemeenten vastgesteld en zijn salarissen van gemeenteambtenaren verhoogd. De verhoging wordt voor 2023 doorberekend in de tarieven van het serviceplein van Alphen aan den Rijn dat voor Nieuwkoop de Participatiewet uitvoert.	Nieuwkoop gaat meer betalen voor de diensten die zijn vastgelegd in de DVO met de gemeente Alphen aan den Rijn.	2024 - 2027	€ 65.000 (N)	S
Sinds begin 2022 zijn gemeenten verplicht om vroegsignalering van schulden uit te voeren. Ook hier is sprake van een CAO verhoging van de lonen. Daarnaast is het aantal meldingen van mensen die hun vaste lasten niet betalen (waarschijnlijk als gevolg van inflatie en energiearmoede) flink toegenomen.	De kosten van het uitvoeren van de vroegsignalering van schulden zijn door de gestegen loonkosten en het toenemen van de werkzaamheden, gestegen.	2024 - 2027	€ 53.000 (N)	S
Leerlingenvervoer is een wettelijke taak van gemeente. Leerlingen die niet zelfstandig naar school kunnen, bijvoorbeeld bij ziekte, een handicap of gedragsproblemen, kunnen een aanvraag doen voor dit vervoer. In Nieuwkoop is het aantal kinderen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer gestegen. Daarnaast zijn de brandstofkosten gestegen.	Door een toegenomen aantal leerlingen dat met het vervoer naar school gaat en gestegen brandstofkosten zijn de kosten voor leerlingenvervoer gestegen.	2024 - 2027	€ 80.000 (N)	S
Verhoging zwembadtarieven. Uit een benchmark in de regio is gebleken dat de tariefstelling bij Zwembad De Wel erg aan de lage kant is.	Per 2024 is het reëel om € 25.000 extra inkomsten te realiseren.	2024 - 2027	€ 25.000 (V)	S

Programma 4: Bestuur en dienstverlening

<p>Het vakgebied van burgerzaken is sinds enkele jaren sterk aan het veranderen. De kerntaken blijven bestaan, maar we zien dat op het gebied van de autorisatie en kwaliteit van de persoonsgegevens deze steeds meer moeten voldoen aan een kwalitatief hoog niveau. Zeker omdat steeds meer producten digitaal worden aangeboden en het voldoen aan de hogere eisen ook een nauwe samenhang kent met de verscherpte regels rondom informatie- en privacybeveiliging en de Ensia audit. Dit vraagt om nieuwe en veranderende kennis en competenties van de medewerkers en meer capaciteit om dit werk te kunnen doen. Het aantal inwoners stijgt en met name nieuwkomers veroorzaken extra werk op het gebied van burgerzaken. De toetsing van de kwaliteit is op dit moment belegd bij twee burgerzaken medewerkers. Gezien de complexiteit en de daarbij komende hoge eisen rondom de kwaliteit van onze diensten en producten is het niet langer houdbaar om dit binnen de functie specialist burgerzaken (0,31 fte) te beleggen, als zijnde een taak erbij. Het vraagt om andere competenties, focus en meer tijd om de taak goed uit te kunnen voeren. Met deze uitbreiding valt weer capaciteit vrij voor het (toegenomen) reguliere werk en kan worden voldaan aan de kwaliteitseisen zoals deze gelden ten aanzien van de BRP.</p>	<p>Bovenformatief aangestelde medewerker een contract voor onbepaalde tijd aanbieden.</p>	<p>2024 - 2027</p>	<p>€ 56.000 (€ 10.000 kan gedekt worden binnen vacatureruimte 0,14 fte) (N)</p>	<p>S</p>
<p>Over de jaren 2021 en 2022 zijn hogere opbrengsten leges rijbewijzen en reisdocumenten ontvangen dan begroot.</p>	<p>We achten het dan ook verantwoord de raming van de leges in de begroting 2024 structureel met € 100.000 te verhogen. Dit is ook gebaseerd op de piekjaren die voorspeld worden voor de komende vier jaar.</p>	<p>2024 - 2027</p>	<p>€ 100.000 (V)</p>	<p>S</p>
<h4>Overzicht overhead</h4>				
<p>Erfgoed Leiden beheert de archieven voor onze gemeente. Zij starten met het digitaliseren van de bouwdoSSIERS voor alle deelnemers. De reden hiervoor is verbeteren van de digitale toegankelijkheid.</p>	<p>Dit zorgt voor eenmalige kosten voor het digitaliseren. Schatting van de kosten op basis van aantal strekkende meters en kengetal kosten digitalisering.</p>	<p>2024</p>	<p>€ 145.000 (N)</p>	<p>I</p>
<p>Erfgoed Leiden beheert de archieven voor onze gemeente. Naar aanleiding van een onderzoek door een externe partij bij Erfgoed Leiden over de kostenstructuur wordt de jaarlijkse bijdrage verhoogd in 2 jaar. Voor beheer digitaal archief moet worden aangesloten op het e-Depot van Erfgoed Leiden.</p>	<p>De jaarlijkse bijdrage wordt in twee jaar verhoogd voor het beheer van het fysieke archief en het digitale archief.</p>	<p>2024 - 2027</p>	<p>€ 47.000 (N)</p>	<p>S</p>
<p>In het ICT-Beheerplan hebben wij de baten en lasten voor ICT voor de komende vier jaar opgenomen. Het ICT-Beheerplan is als bijlage bij de Kadernota opgenomen.</p>	<p>Het ICT beheerplan zorgt voor een meerjaren inzicht in de ICT kosten voor de komende 4 jaar.</p>	<p>2024 2025 2026 2027</p>	<p>2024: € 132.000 (N) 2025: € 188.000 (N) 2026: € 18.000 (V) 2027: € 80.000 (V)</p>	<p>I I I I</p>
<p>Volgens het collegeprogramma, starten wij eind 2022 een voorbereidingsproject voor datagedreven werken. Op basis van de uitkomsten starten wij met verdere inrichting van datagedreven werken.</p>	<p>Wij gaan datagedreven werken. Dit is het realiseren van maatschappelijke waarde(n) door verantwoord datagebruik, anders gezegd beleid ontwikkelen op basis van feiten.</p>	<p>2024 - 2027</p>	<p>€ 142.500 (N)</p>	<p>S</p>

<p>Digitalisering biedt kansen, maar brengt ook veel risico's met zich mee. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de (digitale) weerbaarheid van de gemeente, inwoners, ondernemers en de eigen gemeentelijke organisatie.</p> <p>Op het gebied van Informatiebeveiliging doen zich diverse wijzigingen voor, zoals NIB2, BIO 2.0. Hiervoor is extra capaciteit nodig.</p>	Een vergroting van de digitale veiligheid van de gemeente, waarbij wij voldoen aan de actuele regelgeving.	2024 - 2027	€ 25.000 (N)	S
<p>Functiewaardering; herwaardering functie teamleiders.</p>	Gevolg is dat alle teamleiders gesalarieerd worden in schaal 12.	2024 - 2027	€ 71.927 tot en met 2024. Daarna € 40.456 (N)	S
<p>Toename werkzaamheden taakveld automatisering veroorzaakt door extra eisen informatiebeveiliging, toename e-herkenningsaanvragen, frequentie vervanging certificaten van 3 naar 1 jaar.</p>	Hiervoor is tot nu toe 1 fte beschikbaar. Gevolg is dat deze medewerker teveel uren wordt belast (ook in de weekend- en avonduren) dan verantwoord is. Als deze situatie voortduurt zorgt dit voor uitval vanwege structurele overbelasting, en vervolgens inhuur derden omdat dit onuitstelbare werkzaamheden zijn.	2024 - 2027	€ 70.000 (N)	S
<p>Prognose CAO 2024 3,1%.</p>	Voor de prijsindexatie van materiële kosten sluiten we aan bij de prognose van de ontwikkeling van de Consumentenprijsindex. Voor 2024 is dit 3,1%.	2024 - 2027	€ 647.000 (N)	S
<p>Knelpunten personeel.</p>	Om de duurzame inzet van medewerkers te ondersteunen is incidenteel extra geld nodig. Dit is de flexibiliteit die de arbeidsmarkt van ons vraagt.	2024 - 2025	€ 100.000 (N)	I
<p>Indexatie goederen en diensten 3,1%.</p>	Voor de nieuw af te sluiten CAO voor gemeenteambtenaren per 1 januari 2024 hanteren we hetzelfde percentage dat we gebruiken voor overige goederen en diensten nl. 3,1%.	2024 - 2027	€ 833.000 (N)	S
<p>Indexatie gemeenschappelijke regelingen.</p>	Voor de indexatie van gemeenschappelijke regelingen maken we gebruik van de gemaakte afspraken in de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen van de gemeenten in Hollands Midden. De geadviseerde prijsindexatie vanuit deze werkgroep voor 2024 bedraagt 10,75%.	2024 - 2027	€ 459.000 (N)	S
<p>Inzet restant stelpost indexering 2023.</p>	<p>In de begroting 2023 resteert op de stelpost indexering een bedrag van (structureel)</p> <p>€ 150.000. Aangezien onder de ontwikkelingen 2024-2027 een aantal budgettaire verhogingen zijn opgenomen die verband houden met prijsstijgingen is het voorstel deze stelpost vrij te laten vallen.</p>	2024 - 2027	€ 150.000 (V)	S
<p>Catering werkcafé (Rijnvicus)</p>	Bezetting werkcafé door medewerkers van Rijnvicus.	2025	€ 50.000 (N)	S

Nieuwe ontwikkelingen

Korte beschrijving oorzaak ontwikkeling Procedure beschikbaar stellen van geld voor nieuw beleid volgens procedure A, B of C (zie de toelichting op pagina 8).	Korte beschrijving gevolg ontwikkeling	Jaar of jaren (binnen 2024-2027) waarin de ontwikkeling zich voordoet	Verwachte financiële afwijking	Doet de financiële afwijking zich 1 x keer voor in een jaar = incidenteel (I) Komt de financiële afwijking in meer jaren voor = structureel (S)
Programma 1: Ruimtelijke Ontwikkeling				
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Voor 2050 moet de gebouwde omgeving volledig gasloos zijn. Verduurzaming en het gasloos maken van het gemeentelijk vastgoed is een grote opgave voor de komende jaren. Voor de verduurzaming van gemeentelijke panden zijn nog geen financiële middelen gereserveerd. (C)	Planmatige verduurzaming (en gasloos maken) van het gemeentelijk vastgoed.	2024 - 2027	2025: € 50.000 (N) 2026: € 100.000 (N) 2027: € 150.000 (N) De investeringen worden deels terugverdiend door lagere energielasten, voor het andere deel is dit niet mogelijk en moet worden geïnvesteerd.	S
Programma 2: Beheer en Openbare Ruimte				
Een deel van de bodemtaken worden overgedragen van de provincie naar gemeenten. Voor onze gemeente voert de Omgevingsdienst West Holland deze nieuwe taken uit. (A)	Meer taken beleggen bij de omgevingsdienst West Holland.	2024 - 2027	€ 83.000 (N)	S
De gemeentewerf heeft een nieuwe locatie. Er is een tijdelijke zoutopslag gerealiseerd die niet voldoet aan de milieuregels. (B)	Er moet een permanente opslag van het zout worden gerealiseerd.	2024	€ 300.000 (N) (Investering)	I
Voor de inkoop van brandstoffen maken we gebruik van een lokale leverancier. Dit contract loopt in 2023 af. (B)	Het inkopen van brandstoffen herzien en de mogelijkheid onderzoeken om een eigen brandstoftank aan te schaffen.	2024	€ 50.000 (N) (investering)	I
Nieuwe lichtmasten gemeentebreed. (C)	Door het volledige areaal om te zetten naar LED bespaart de gemeente Nieuwkoop jaarlijks op energie.	2025	€ 6.000.000 (N) (investering) Lagere onderhoudskosten openbare verlichting (€ 40.000) (V) en vervallen storting reserve openbare verlichting (€ 40.000). (V)	I
Programma 3: Sociaal domein				
Door het kabinet wordt gewerkt aan de Spreidingswet als basis voor een permanente regeling voor een nieuw stelsel van asielopvang. Dat stelsel moet ervoor zorgen dat de opvang van asielzoekers beter wordt verspreid onder de gemeenten. (C)	Als de wet wordt aangenomen wordt in regioverband besloten over het onderbrengen van een toenemend aantal vluchtelingen. Dit kan voor Nieuwkoop financiële gevolgen hebben.	2024 - 2027	0 de financiële impact is nog niet aan te geven.	
Komend jaar start een onderzoek naar organisatorische ophanging van het zwembad waar opheffen kwetsbaarheid en voldoen aan kwaliteitscriteria leidend zijn. (B)	Wat de financiële consequenties zijn van het extern exploiteren van het zwembad is nog onduidelijk.	2024 - 2027	0 de financiële impact is nog niet aan te geven.	S

Programma 4: Bestuur en dienstverlening				
De Veiligheidsregio Hollands Midden heeft een nieuw beleidsplan opgesteld. Hierin vertalen zij een aantal ontwikkelingen die in het verleden incidenteel zijn gedekt structureel. Daarnaast dient de Veiligheidsregio een aantal aanpassingen door te voeren om aan de huidige wet- en regelgeving te voldoen. Ten slotte vindt een aanpassing plaats van het huidige prijspeil. (B: met zienswijzeprocedure raad)	Structurele lasten worden voortaan niet meer incidenteel gedekt maar structureel. Dit leidt tot een stijging van de bijdrage aan de VRHM.	2024 - 2027	€ 168.000 (N) geen inflatiecorrectie toepassen	S
Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV) (wettelijke verplichting). (A)	Inhuren externe ondersteuning en ontwikkelen templates. Aanvulling voor extra Projectondersteuning en uitvoering Daadkracht nodig.	2024	€ 50.000 (N)	I
Hogere opbrengsten leges.	Over de jaren 2022 en 2021 zijn meer leges rijbewijzen en reisdocumenten ontvangen dan begroot. We achten het dan ook verantwoord de raming van de leges in de begroting 2024 met structureel € 100.000 te verhogen. Dit is ook gebaseerd op de voorspelde piekjaren voor de komende vier jaar.	2024 - 2027	€ 100.000 (V)	S
Overzicht algemene dekkingsmiddelen				
Onze netwerkbeheerder staat voor de grote uitdaging het elektriciteitsnetwerk aan te passen aan de gevolgen van de energietransitie. De financiële gevolgen hiervan kunnen op termijn niet gedragen worden door de netwerkbeheerder en zijn aandeelhouders. Het Rijk is bereid om mee te participeren, waardoor het bedrijf in staat zal zijn, zijn aandeel in de energietransitie te volbrengen. Het Rijk verwacht hierbij wel dat de huidige aandeelhouders zich ook financieel zullen inspinnen.	Er ontstaat een robuust elektriciteitsnetwerk dat in staat is de gevolgen van de energietransitie op te vangen. Onze dividenden zullen hierdoor aanzienlijk lager zijn.	2027	€ 200.000 (N)	S
Algemene uitkering	- Correctie Loon-prijzontwikkeling 2022 - 2024 - Verzetten basisjaar 2022 naar 2023 (t.b.v. loon-prijzontwikkeling) - Toevoeging begrotingsjaar 2027	2024 - 2027	Correctie Loon-prijzontwikkeling 2022 - 2024. € 356.000 in 2024 en in 2025 en verder € 799.000 (V) Verzetten basisjaar 2022 naar 2023 (t.b.v. loon-prijzontwikkeling) € 1.672.000 (V) Toevoeging begrotingsjaar 2027 € 447.000 in 2027 (N)	S

Overzicht overhead

Gemeenten hebben een nieuwe, moderne, gezamenlijke informatievoorziening (Common Ground) nodig voor het uitwisselen van gegevens. Het huidige stelsel voor gegevensuitwisseling maakt het lastig om snel en flexibel te vernieuwen, te voldoen aan privacywetgeving en efficiënt om te gaan met data. Dit staat de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening in de weg. De VNG heeft hiervoor een meerjarige transitiestrategie Common Ground vastgesteld.	Dit leidt tot een structurele hervorming van de gemeentelijke informatievoorziening. Dit betekent onder andere dat de inrichting van bestandsuitwisselingen op basis van application programming interface (API's: software interface die het mogelijk maakt dat twee applicaties met elkaar kunnen communiceren) wordt ingericht. Dit brengt kosten met zich mee.	2024 - 2027	Nog niet bekend.	S
Door technologische ontwikkeling (artificial intelligence) wordt een verandering in de samenleving voorzien vergelijkbaar met de opkomst van elektriciteit of de computer. De VNG ontwikkelt een agenda digitale grondrechten en ethiek om invulling te geven aan meerdere opgaven die door de WRR zijn genoemd.	Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid de juiste randvoorwaarden te creëren en hebben de opdracht om de kansen die AI biedt in te zetten voor maatschappelijke vraagstukken.	2024 - 2027	Nog niet bekend.	Nog niet bekend.
Doorontwikkeling ambtelijke organisatie. (B)	De organisatievisie bevat het vertrekpunt en de koers voor de komende jaren. We werken aan de verdere groei en ontwikkeling van de organisatie. Op dit moment zijn er structureel geen middelen geraamd om uitvoering te geven aan de visie.	2024 - 2026	€ 100.000 (N)	S
Incidentele posten dekken uit de algemene reserve: Digitalisering archieven Erfgoed Leiden. Knelpunten personeel. Doorontwikkeling ambtelijke organisatie.	Deze posten kunnen incidenteel worden gedekt uit de algemene reserve.	2024 - 2026	2024: € 395.000 (V) 2025: € 150.000 (V) 2026: € 100.000 (V)	I
Dekkingsperspectief: Indexatie 2024 ozb, heffingen, huur, leges 3,1%.	Voor de opbrengsten ozb, heffingen, huur en leges passen we jaarlijks een inflatiepercentage toe. We sluiten hierbij aan bij de prognose van de ontwikkeling van de Consumentenprijsindex. Voor 2024 is dit 3,1%.	2024 - 2027	€ 574.000 (V)	
Dekkingsperspectief: Aanpassing indexatie 2023 ozb 7,6%.	In de begroting 2023 zijn de belastingtarieven met een inflatiepercentage van 2,5 verhoogd. De verwachte inflatie voor 2023 is echter 10,1%. Gezien de oplopende kosten voor de gemeente wordt voorgesteld de belastingtarieven voor het jaar 2024 aanvullend met 7,6% (10,1 -/- 2,5) te verhogen.	2024 - 2027	€ 787.000 (V)	

Bijlage 3: Spelregels en uitgangspunten

Inleiding

In deze bijlage staat het kader voor het werken met de nieuwe P&C cyclus. Dit is de uitwerking van de uitgangspunten voor de vereenvoudiging van de P&C cyclus waar de raad op 23 februari mee in stemde en de nieuwe financiële verordening die op 13 april is vastgesteld.

Dit kader bestaat uit drie groepen:

1. De uitgangspunten; wat is op hoofdlijnen de gedachte achter de nieuwe werkwijze.
2. De randvoorwaarden; wat is nodig om het een succes te laten zijn.
3. De spelregels; wat zijn de regels waaraan alle 'spelers' zich moeten houden.

De verschillende onderdelen van het kader worden hieronder benoemd en waar nodig kort toegelicht.

	Onderwerp	Korte toelichting
1. Uitwerking uitgangspunten modernisering P&C-cyclus		
1.1.	De P&C-cyclus heeft een logische opbouw van bestuurlijke agenda naar realisatie doelstellingen (inclusief fasering in tijd).	De documenten in de P&C cyclus kennen een logische opbouw waarbij ieder document voortbouwt op het vorige: <ol style="list-style-type: none"> 1. Vierjaarlijks <ol style="list-style-type: none"> a. Verkiezingsprogramma's b. Coalitieakkoord c. Collegeprogramma 2. Jaarlijks <ol style="list-style-type: none"> a. Kadernota b. Begroting c. (tussentijdse informatie) d. Jaarverslag Nieuwe ontwikkelingen in de jaarlijkse documenten zijn in beginsel niet mogelijk of kunnen alleen het gevolg zijn van het bijstellen van het collegeprogramma. Ieder document en iedere bijstelling hoort SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden) geformuleerd te zijn.
1.2.	De "dagelijkse" doorlopende activiteiten & nieuw beleid worden in de P&C-producten verwerkt.	In het programmaplan worden de verschillende programma's nader toegelicht. Ieder programma kent de volgende opbouw: <ul style="list-style-type: none"> • Algemene toelichting op het programma • Beleidsstukken per programma • Beleidsindicatoren per programma • Verbonden partijen per programma • Specifieke ontwikkelingen en risico's (o.a. duurzaamheid, Omgevingswet) per programma • Financiën per programma (samenvatting) • Nieuw beleid en investeringen
1.3.	De programma-indeling wordt logischer en eenvoudiger.	De verplichte taakvelden worden gekoppeld aan een enkel programma. Bij de verschillende programma's wordt uiteengezet welke taakvelden onderdeel zijn van het betreffende programma en welke bedragen hiermee zijn gemoeid. Voorop staat dat de raad de begroting op programmaniveau beschikbaar stelt aan het college.
1.4.	De college- en raadsvoorstellen worden opgebouwd in lijn met de structuur van de P&C documenten.	Logisch gevolg van 1.1: het doorvoeren van de logische opbouw uit de raadsstukken. Beoordeeld wordt nog of de bestaande formats hieraan voldoende richting geven of dat aanpassing nodig is.

2. Uitwerking randvoorwaarden modernisering P&C-cyclus

2.1.	De bestuurlijke agenda is concreet.	<p>Het is van belang dat de ambities worden uitgewerkt aan de hand van de zogenaamde W-vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat willen we met elke bestuurlijke ambitie concreet bereiken (zien veranderen) in de samenleving en leefomgeving van Nieuwkoop (maatschappelijk effect)? 2. Wat gaan we daar concreet voor doen (en wanneer)? 3. Wat mag het (extra) kosten en hoe gaan we dat betalen? 4. Wat levert het voor onze inwoners/gemeente op (wat gaat er beter, handiger, sneller) en is er ook sprake van financieel rendement (besparing op kosten of meer opbrengsten)?
2.2.	De informatie is afgestemd op de doelgroep.	<p>Het uitgangspunt is dat elke doelgroep (gemeenteraad, college, MT, teamleiders, medewerkers) de op hun rol/taak toegesneden informatie krijgt. De gemeenteraad krijgt beleidsinformatie en financiële informatie op het niveau van programma's, waarbij tussentijdse informatie vooral gericht is op (grote) afwijkingen.</p>
2.3.	Ook voor tussentijdse informatie wordt de opbouw op basis van de vier W-vragen gehanteerd.	Dit is een logisch gevolg van 2.1 en 2.2: hierdoor is de aansluiting bij de overige stukken helder.

3. Uitwerking spelregels modernisering P&C-cyclus		
3.1.	Begroting doorlopend beleid met indexering nieuwe begroting 2024 t.o.v. lopende begroting 2023 + constante prijzen vanaf 2024.	De ramingen 2023 van het doorlopend beleid worden als basis genomen voor de begroting 2024. Deze worden voor precies dezelfde bedragen als in 2023 opgenomen in de begroting 2024. Voor onontkoombare prijsstijgingen en cao ontwikkelingen wordt een stelpost opgenomen.
3.2.	Wijzigingen in de lopende begroting worden tijdig gemeld.	Wijzigingen in beleid in de lopende begroting (exploitatie, investeringen, grootonderhoud) zijn of gebaseerd op een aanpassing van de Bestuurlijke agenda of zijn veroorzaakt door onverwachte gebeurtenissen (en zijn onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar). Een door de gemeenteraad geaccepteerde wijziging wordt qua financiële gevolgen verwerkt in een begrotingswijziging. Deze wordt door de raad vastgesteld als het gaat om verschuivingen tussen programma's.
3.3.	Wijzigingen in de lopende begroting met meerjarige effecten die aan de raad zijn gemeld, worden expliciet zichtbaar gemaakt in de eerstvolgende Kadernota en begroting.	Op die manier houdt de raad goed zicht op de aansluiting tussen begroting, wijzigingen uit de tussentijdse informatie en de doorwerking van die wijzigingen in de daaropvolgende jaren.
3.4.	Nieuwe investeringen en exploitatiebudgetten (inclusief projecten) zijn gebaseerd op het collegeprogramma of een aanpassing daarvan en worden opgenomen in de Kadernota. Daarbij wordt ook de prioriteit bepaald en het jaar van gewenste realisatie. Hier wordt expliciet over besloten en in de begroting opgenomen.	Dit volgt uit 1.1; de logische opbouw van het totale P&C proces.
3.5.	Voor nieuwe, in de Kadernota opgenomen, investeringen wordt een investeringsbegroting gemaakt en worden de kapitaallasten en overige meerjarige exploitatiekosten en -opbrengsten berekend (indicatief). Tevens wordt aangegeven hoe per saldo nieuwe lasten worden gedekt.	Voor de kapitaallasten (rente en afschrijving) geldt als uitgangspunt: 1. Voor een in een begrotingsjaar geraamde en in dat jaar opgeleverde en gerealiseerde investering worden de kapitaallasten op 1 januari van het volgende begrotingsjaar in de begroting opgenomen. 2. Voor een investering die in 2 of 3 jaar wordt gerealiseerd en opgeleverd start de afschrijving per 1 januari van het begrotingsjaar volgend op het jaar waarin de investering is opgeleverd.
3.6.	Voor (nieuwe) structurele kosten moet structurele dekking gevonden worden, door structurele besparingen op bestaande activiteiten, uit nieuwe structurele inkomsten of uit een combinatie van beide.	De begroting van de gemeente moet structureel en reëel in evenwicht zijn (Gemeentewet art. 189) en het is aan de raad om hierop toe te zien.
3.7.	Budgetverschuivingen tussen programma's worden verwerkt in een door de raad vast te stellen (algemene) begrotingswijziging.	Het budgetrecht ligt bij de gemeenteraad. De raad stelt op programmaniveau de budgetten beschikbaar aan het college. Het college stelt ze vervolgens beschikbaar aan de organisatie. Financiële verschuivingen tussen verschillende programma's veroorzaken wijzigingen in de door de raad beschikbaar gestelde programmagelden.
3.8.	Budgetverschuivingen binnen programma's worden verwerkt in een door het college vast te stellen (administratieve) begrotingswijziging.	Financiële verschuivingen binnen programma's veroorzaken geen wijzigingen in de door de raad beschikbaar gestelde programmagelden. Het is in dit geval het college dat met dergelijke verschuivingen kan instemmen.
3.9.	Effecten mei- en septembercirculaire worden niet in Kadernota c.q. begroting opgenomen maar worden in een aanvullend document bij de Kadernota en begroting toegevoegd.	Hiermee heeft de raad voldoende tijd om de Kadernota en begroting te beoordelen terwijl de circulaire wel bij de besluitvorming betrokken kunnen worden.
3.10.	Een vastgestelde begroting wordt uitgevoerd in het betreffende jaar; het overhevelen van restant-exploitatiebudgetten naar volgend jaar is eerder uitzondering dan regel.	Bevestiging van wat eigenlijk al de regel is maar waar we ons niet altijd aan houden. SPUK's misschien aanvullend regelen.
3.11.	Investerings- en projectbudgetten worden gerealiseerd in het jaar waarin ze beschikbaar zijn gesteld. Langere doorlooptijden voor investeringen (tot circa drie jaar) en projecten (waaronder grondexploitaties (grexen) met een maximale doorlooptijd van tien jaar) zijn mogelijk. Dit wordt bij de Kadernota toegelicht.	Kortom, vooraf meer nadenken over een realistische planning en doorlooptijd.
3.12.	In amendementen en moties die extra kosten tot gevolg hebben wordt ook de dekking van die extra kosten aangegeven vanuit de budgetverantwoordelijkheid van de gemeenteraad.	Deze dekking kan niet bestaan uit een algemene taakstelling. Dit is in strijd met het wettelijke uitgangspunt dat de begroting structureel en reëel in evenwicht moet zijn.

